

13. <http://www.gpss.ru>
14. <http://www.anylogic.com>
15. <http://www.xjtek.com>
16. <http://www.vensim.com>

Леонов С.В.,
Олексіч Д.В.

ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ВАРТОСТІ БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

На сьогодні в умовах становлення та розвитку банківської системи все більшої актуальності набуває проблема визначення вартості банківського бізнесу, що обумовлено підвищенням конкуренції на ринку банківських послуг за останні роки. Сучасний банк – це не просто джерело кредитних ресурсів, це фінансовий інститут, здатний впливати на економіку регіону, обслуговувати комерційні угоди та проекти з партнерами в різних частинах світу. З одного боку, оцінка вартості банківського бізнесу базується на тих самих підходах, що і визначення вартості будь-якого іншого бізнесу, а з іншого – є досить специфічною, виходячи з самої сутності банківської діяльності.

Визначення вартості банківського бізнесу може переслідувати ряд цілей, які варіюються від визначення вартості бізнесу з метою подальшого продажу до оцінки роботи керівництва. Наприклад, на сьогодні досить імовірною є ситуація, коли інвестору чи кредитору можуть запропонувати пакет акцій в якості погашення заборгованості, тому зрозумілим стає, що він захоче знати теперішню вартість цього бізнесу та його перспективи розвитку з урахування грошових потоків, що ним генеруються [4]. Стратегія, спрямована на підвищення вартості бізнесу на ринку, не тільки збереже його сьогоденні позиції, але надасть поштовх для залучення нових клієнтів та партнерів. У даному випадку вартість виступає певною достовірною рекламною інформацією (аналог рейтингової оцінки). В процесі зростання фінансового ринку інвестиційну привабливість та перспективи розвитку можна буде визначити згідно із зростанням ціни на акції чи зростанням вартості бізнесу, яку майбутній інвестор буде згоден заплатити, щоб мати частку в капіталі.

На сьогодні в Україні банківській бізнес функціонує у наступних формах: відкрите акціонерне товариство, закрите акціонерне

товариство, кооперативний банк та товариство з обмеженою відповідальністю. Згідно Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо форми створення банків та розміру статутного капіталу” від 14.09.2006 банки в Україні можуть створюватися лише у формі відкритого акціонерного товариства або кооперативного банку. Банки, що створені у формі закритого акціонерного товариства або товариства з обмеженою відповідальністю, зобов'язані протягом трьох років з дня набрання чинності цим Законом привести свою організаційно-правову форму у відповідність до його вимог [3].

Таким чином, існує можливість оцінки вартості банківського бізнесу згідно інформації про котування акцій банків. Це цілком можливо, якщо акції акціонерного товариства продаються на ринку і на них існує певна ринкова ціна. В такому випадку можливо підрахувати вартість акцій в цілому шляхом множення кількості акцій на ціну однієї акції. Цей показник широко використовується і має назву „ринкова капіталізація акцій”. На перший погляд може здаватися, що цей показник в повній мірі характеризує вартість компанії, і необхідність у подальшому аналізі об'єкта оцінки зникає [1].

Нажаль, не завжди у зацікавленої особи у розпорядженні є інформація про ринок певного товару і можливості для оцінки його вартості за допомогою аналізу ринку. Це пояснює існування спеціальних підходів до оцінки вартості бізнесу, застосування яких має сенс у наступних випадках:

- фірма, що оцінюється, є закритою, тобто її акції не котуються на фондовому ринку (фірма являє собою не акціонерне товариство, а товариство з обмеженою відповідальністю, або є закритим акціонерним товариством);

- фірма є формально відкритою, однак не знаходиться в лістингу фондових бірж, тому що не відповідає їх вимогам (за розміром, відкритості фінансової звітності, тощо), в той же час на позабіржовому ринку її постійне котирування не здійснюються;

- фірма є відкритим акціонерним товариством, що котується на солідній фондовій біржі, але її акції є недостатньо ліквідними (за ними рідко укладаються угоди), тому наявній ринковій вартості цих акцій довіряти не можна;

- весь фінансовий ринок в країні недостатньо ліквідний чи дуже сильно залежить від короткострокових позаекономічних факторів, в результаті чого ринкова вартість котирування акцій не є справедливою [2].

Проте, на нашу думку, навіть у випадку високої ліквідності ринку та акцій об'єкта оцінки, сліпо використовувати дані фондового ринку при визначенні справедливої ринкової вартості банківського бізнесу не можна. Це пояснюється складністю механізму встановлення справедливої рівноважної ціни та різними умовами, в яких знаходяться інвестори на фондовому ринку.

На сьогодні значна частка банків не є відкритими, тобто їх акції не можуть обертатися на ринку через форму господарювання. Акції лише 20 банків обертуються на ринку вторинного розміщення простих акцій, але угоди за ними укладаються занадто рідко і вони не мають належної ліквідності. Проте, найбільша проблема полягає в тому, що сам ринок цінних паперів в Україні не має належної ліквідності і на сьогодні одержати на ньому справедливую ринкову ціну неможливо. Навіть застосування спеціальних методів аналізу фондового ринку не може виправити дану ситуацію через те, що технічний аналіз неможливо провести через непрозорість ринку, а фундаментальний базується на припущенні, що цінний папір не обертається на ринку, тобто нічим не відрізняється від підходів визначення вартості бізнесу, акції якого не обертаються на ринку.

Таким чином, зазначені вище фактори доводять нерациональність сліпого слідування за ринком та необхідність проведення глибинного аналізу об'єкта оцінки, а також необхідність застосування спеціальних методів визначення вартості банківського бізнесу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Антонов В. Скільки коштує акція? // Круглий стіл. – квітень 2003. – №4 (7). – С. 23-25
2. Валдайцев С.В. Оценка бизнеса и инновации. – М.: Информационно-издательский дом „Филинь”, 1997. – 336с.
3. Закон України № 133-V від 14 вересня 2006 „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо форми створення банків та розміру статутного капіталу”//<http://portal.rada.gov.ua/>
4. Иванов А. Оценка рыночной стоимости коммерческого банка. //<http://www.bdm.ru/archiv/1999/10/46-48.html>

Білоцерківський О.В.

МЕТОДИКА РОЗРАХУНКУ ЦІНИ ПРОМИСЛОВОГО ОБЛАДНАННЯ З УРАХУВАННЯМ ЙОГО СПОЖИВЧОЇ ВАРТОСТІ

Питання ціноутворення на виробництві завжди є актуальним. Необґрунтоване використання цінового механізму або відмова від